

MICHELSEN
ÚRSMÍÐIR SÍÐAN 1909

Laugavegur 15 - 101 Reykjavík
511 1900 - www.sviss.is

ROLEX

MARKAÐURINN

Sögurnar... tölurnar... fólkið...

Græna prentsmiðjan!

GUÐJÓNÓ
VISTVÆN PRENTSMÍÐJA
Sími 511 1234 • www.gudjono.is

Miðvikudagur 7. september 2011 – 13. tölublað – 7. árgangur

Veffang: visir.is – Sími: 512 5000 **visir**

Indverskur fjárfestir
Fáir útlendingar vilja fjárfesta hér

2

Gjaldeyrishöft
Skaða hagkerfið til lengri tíma

4-5

Yoyo
Vinsælar sjálfs-afgreiðslubúðir

12

Tólf milljarðar aflandskróna

Fjárfest var fyrir tæpa 11,8 milljarða króna hér á landi í fyrra. Þetta kemur fram í svari Árna

VIGDÍS HAUKSÐÓTTIR

Páls Árnasonar, efnahags- og viðskiptaráðherra, við spurningu Vigdísar Hauksdóttur, þingkonu Framsóknarflokksins, um innflutning á aflandskrónum. Spurningin var lögð fram snemma í júní og svaraði Árni Páll henni í gær.

Aflandskrónur eru íslenskar krónur á erlendum gjaldeyriseikningum og er óheimilt að flytja þær á reikninga íslenskra bankastofnana eða fjárfesta fyrir þær nema eftir krókaleiðum, svo sem með nýlegum uppboðum Seðlabankans á gjaldeyri.

Vigdís spurði í júní hverjir hefðu fengið að flytja aflandskrónur til fjárfestinga hér á landi og um hvaða fjárhæðir sé að ræða. Vigdís óskaði eftir því að í svarinu yrði greint á milli Íslendinga og útlendinga.

Í svari Árna Páls kemur fram að leitað hafi verið svara hjá seðlabankanum sem fer með eftirlit með aflandskrónum. Seðlabankinn vísaði til heimildar um þagnarskyldu og birti ekki hverjir hefðu fengið að flytja inn aflandskrónur sundurliðað eftir fjárhæðum.

- jab

HELST Í ÚTLÖNDUM

FRAKKAR Í AÐHALDI

Francois Baron, fjármálaráðherra Frakklands, segir enga hættu á nýrri kreppu í landinu. Hann kynnti í gær fjárlög næsta árs sem fela í sér strangt aðhald í ríkisfjármálum og hafa ekki síst það markmið að styðja við evruna. Meðal annars hyggjast Frakkar verja ellefu milljörðum evra, eða nærri 1.800 milljörðum króna, í efnahagsaðstoð við Grikkland.

SPÁNVERJAR BERA SIG VEL

Elena Salgado, fjármálaráðherra Spánar, segir ekkert hæft í því að í síðasta mánuði hafi legið nærri að Spánn þyrfti að leita á náðir Evrópusambandsins og Alþjóðagjaldeyrissjóðsins um fjárhagsaðstoð, eins og Grikkir, Portúgalir og Írar hafa þurft að gera.

STARBUCKS HERJAR Á KÍNA

Bandaríska kaffihúsakeðjan Starbucks hyggur á frekari landvinningu í Kína. Áform eru um að þrefalda fjölda kaffihúsa keðjunnar í Kína á næstu fjórum árum, þannig að þau verði um 1.500. Nú eru þau 470.

Saga og VBS borga lítið aftur til ríkisins

Litlar líkur þykja á að Seðlabankinn fái greidd lánin sem hann veitti til að bjargatveimur fjármálafyrirtækjum frá þroti. Annað fyrirtækið fór í þrot en gengið var að hinu.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

Stjórnendur Eignasafns Seðlabanka Íslands (ESÍ), dótturfélags Seðlabankans, telja ólíklegt að fá kröfu sína upp á tæpa fimmtíu milljarða króna á hendur Saga Fjárfestingarbanka (áður Saga Capital) og VBS Fjárfestingarbanka greidda að fullu til baka. Bankinn fékk veð fyrir láni til Sögu í fangið fyrir hálfum mánuði en situr í hópi almennra kröfuhafa í þrotabú VBS. Þeir sem Fréttablaðið ræddi og tengjast málinu segja ómögulegt að segja til um hve mikill hluti skuldarinnar fái greiddur. Mat á endurheimtum liggur engu að síður á borði ESÍ.

Krafan á hendur fyrirtækjunum varð til í svokölluðum ástarbréfavíðskiptum Saga Capital og VBS sem fólst í því að ausa lausafé úr sjóðum Seðlabanka Íslands til gömlu stóru bankanna. Þegar bankarnir fóru á hliðina stóðu Saga og VBS uppi með milljarðaskuldir gagnvart Seðlabankanum. Skuldinni var breytt í lán til fyrirtækjanna vorið 2009; skuld VBS nam 29,7 milljörðum króna og Saga fékk kröfu Seðlabankans upp á 19,7 milljarða breytt í lán. Í báðum tilvikum voru lánin til sjö ára og báru þau 2,0 prósentu vexti. ESÍ fer með kröfur Seðlabankans á hendur fjármálafyrirtækjum.

Stjórnendur Saga Capital færðu 15,1 milljarð króna af láninu við Seðlabankann inn í eignarhaldsfélagið Hildu í október 2009. ESÍ tók Hildu yfir á

SEÐLABANKINN VIÐ MÆLINN Gömlu stóru bankarnir virðast hafa lítið á Seðlabankann sem sparigrís sem gæti útvegað þeim lausafé. FRÉTTABLAÐIÐ/PIETUR

dögunum og mun unnið að því að vinna úr eignasafninu til að fá upp í kröfuna. Nær öllu starfsfólki Sögu mun jafnframt hafa verið sagt upp.

VBS fór í þrot ári eftir að kröfu Seðlabankans var breytt í lán. Sættir náðust á milli ESÍ og slitastjórnar VBS í síðustu viku sem fólu meðal annars í sér krafa ESÍ fór úr því að vera veðkrafa upp á 29,7 milljarða króna í 25,8 milljarða króna almenna kröfu. Samþykktar forgangskröfur verða greiddar fljótlega og fá kröfuhafar í þeim hópi allt sitt. Almennir kröfuhafar mæta hins vegar afgangi. Þar á meðal er Seðlabankinn.

Ég er alltaf að þróa mínar vörur. Það eigum við sameiginlegt.

Kolbrún Björnsdóttir, grasalæknir í Jurtaapótekinu

Hver einasti viðskiptavinur okkar er einstakur og þarfirnar geta verið ólíkar. Með þetta að leiðarljósi höfum við þróað lausnir – sniðnar að þinni atvinnugrein. Hafðu samband og í sameiningu finnum við greiðslulausn sem hentar þínum rekstri.

Fyrirtækjalausnir Valitor | sími 525 2080 | www.valitor.is | fyrirt@valitor.is

Greiðslulausnir sniðnar að þinni atvinnugrein.

- Þjónusta
- Veitingahús
- Ferðabjónusta
- Íþrótt- og félagasamtök
- Heildsölur
- Verslun
- Ríki- og sveitarfélög

VALITOR
Lausnir án landamæra

Leita að öryggisstjóra

Bandaríski tæknirísinn Apple auglýsti í síðustu viku tvær stöður framkvæmdastjóra eftirlits með vörum sem ekki eru komnar á markað.

Samkvæmt fréttum netmiðilsins Apple Insider þykir tímaþætt að búa til þessar stöður nú þegar þegar starfsmenn fyrirtækisins hafa í tvisgang lenti í því óhappi að glopra frá

sér frumgerð af nýjum iPhone-farsímum fyrirtækisins.

Í fyrri gleymdi starfsmaður Apple prufueintaki af iPhone 4-farsíma á bar. Síminn komst í hendur annars aðila sem birti upplýsingar um hann á undanöðrum. Tveir menn fengu dóma á sig vegna málsins. Þá mun prufueintak fimmtu kynslóðar iPhone-símans hafa týnt í júlí. Síminn er væntanlegur á markað í haust. - jab

Íslendingar lána Landsvirkjun

Líklegt þykir að innlendir fjárfestar, þá helst lífeyrissjóðir, hafi keypt skuldabréf Landsvirkjunar upp á sjötíu milljónir Bandaríkjadala, jafnvirði um átta milljarða króna, sem gefin voru út í síðustu viku.

„Ég veit ekki hverjir keyptu bréfin, við sjáum það í raun aldrei,“ segir Hörður Arnarson, forstjóri Landsvirkjunar. Hann bætir við að skuldabréf sem þessi gangi yfirleitt kaupum og sölum og því sé erfitt að segja hver eigandinn sé.

Bréfin eru til tíu ára og bera fasta 4,9 prósentu vexti sem þykir þokkalegt. Vextir greiðast tvisvar á ári en höfuðstóllinn í einu lagi í lok lánstímans árið 2021.

Íslandsbanki sá um skuldabréfasölu.

Þar á bæ vildu menn ekki tjá sig, sögðust bundnir trúnaði.

Þetta er önnur dollaraútgáfa Landsvirkjunar sem á að tryggja fjármögnun þeirra verkefna sem fyrirtækið hyggst ráðast í á næstu árum. Hin skuldabréfasalan var í apríl þegar Landsvirkjun gaf út tvö skuldabréf upp á samtals hundrað milljónir dala, jafnvirði rúmra 11,2 milljarða króna, til fimm og sjö ára. Landsbankinn keypti bréfin í það skiptið. -jab

HÖRÐUR ARNARSON Forstjóri Landsvirkjunar veit ekki hver á skuldir fyrirtækisins.

BANKABÓKIN			
Samantölur á vaxtatölum bankanna	Hæstu innlánsvextir	Yfirdráttarvextir eru hæstir	Yfirdráttarlán fyrirtækja
Arion banki	Markaðsreikningur 1,50% ^a	11,50%	11,45%
Íslandsbanki	Vaxtaþrep 2,05%	11,35%	11,35%
Landsbankinn	Vaxtareikningur 1,35% ^b	11,30%	11,30%
BANKI	MP Sparnaður 1,95%	11,15%	9,65 til 11,15%
BYR	PM-reikningur 2,05% ^a	11,25%	11,15 til 11,25%
SPARISJÓÐURINN	Netreikningur 1,90% ^c	11,45%	11,45%
Sjó	Sparnaðarreikningur 1,85%	10,30%	Ekki í boði.

*Miðað er við 250.000 króna innlegg og sem skemmsta bindingu. ^aBundinn í tíu daga. ^bBundinn í sjö daga. ^cÚttektargjald hjá gjaldkera 0,25%
Athugið að ekki er tekið tillit til árgjalds, sem getur fylgt yfirdráttarreikningum.

Fáir útlendingar vilja fjárfesta hér á landi

Indverski fjárfestirinn Bala Kamallakharan segir neikvætt viðhorf gagnvart áhættufjárfestingum hér hafa komið sér vel. Hann segir mikilvægt að frumkvöðlar vilji sigra heiminn.

Jón Aðalsteinn Bergsveinsson
skrifar

„Það er ómurlegt að fjárfesta á Íslandi. Hér eru gjaldeyrishöft og ríkisstjórninni virðist nákvæmlega sama um það þótt erlendir fjárfestar vilji ekki festa fé sitt hér,“ segir fjárfestirinn Balan Kamallakharan.

Hann fer fyrir fjárfestingarsjóði fjölskyldu sinnar og viðskiptafélaga hér á landi. Sjóðurinn einbeittir sér að fjárfestingum í net- og tæknifyrirtækjum. Hann vill ekki greina frá fjárfestingargetu sjóðsins í samtali við Fréttablaðið. Sjóðurinn á sér fyrirmynd í frumfjárfestum Facebook og Google og leggur tiltölulega nýstofnuðum fyrirtækjum til fjármagn eftir þörfum fyrstu árin.

Bala, eins og hann kynnir sig, segir erlenda áhættufjárfesta, ekki síst í Bandaríkjunum, almennt neikvæða gagnvart fjárfestingum hér. Auk þess að vera litnir hornauga þá hafi þeir almennt ekki trú á evrópskum frumkvöðlum; þá skorti óþreyjuna, hungrið, og hafi lítið til að stæra sig af í samantölum við Bandaríkin nema kannski samskiptaförrið Skype. Þetta neikvæða andrúmsloft komi Bala vel; hann geti setið einn að fyrirtækjum sem leiti að fjárfestum hér og þurfi ekki að berja keppinauta af sér. Helsti gallinn sé sá að hér vanti skipulagðan vettvang fyrir fjárfesta eins og sé í öðrum löndum. „Það er í raun mjög skrytið að vera fjárfestir hér,“ segir hann og bendir á að kollegar hans virðist ósýnilegir.

Sjóður Bala var sá fyrsti til að koma með fjármagn inn í netfyrirtækið Clöru og hefur nú fjármagnað rekstur fyrirtækisins síðastliðna átján mánuði. Þá hefur Bala, sem hefur búið hér á landi frá 2006 þegar hann hóf störf hjá Glitni, unnið náðið með stofnendum og stjórnendum Clöru að uppbyggingu fyrirtækisins síðasta árið. „Þegar við komum í hlutfahópinn voru starfsmenn sex eða sjö. Nú eru þeir

FJÁRFESTIRINN Það getur komið sér vel að erlendir áhættufjárfestar horfa ekki hingað, að mati Bala Kamallakharan. FRÉTTABLAÐIÐ/ANTON

fjórtán. Við höfum því búið til átta hálaunastörf á um ári,“ segir hann.

Bala hélt erindi á haustfundi frumkvöðla- og nýsköpunarsetursins Innovit á föstudag í síðustu viku þar sem hann ræddi um fjárfestingarumhverfið hér.

Í máli Bala kom fram að Íslendingar séu óhræddir við að byrja á einhverju nýju, virðist óhræddir við hið óþekkt, hvað þá að leita til fjárfesta. „Þetta er fyrsta kryddið sem þarf til að verða frumkvöðull,“ segir hann. „Frumkvöðlar verða að vera hugrakkir. Þeir íslensku eiga ekki að horfa til þess hvernig eigi að leysa lítið vandamál hér heldur hugsa stórt og sigra heiminn,“ segir hann.

Gengi frankans fest við evruna

Svissneski frankinn féll harkalega á mörkuðum í gær eftir að svissnesk stjórnvöld ákváðu að tengja gengi hans við gengi evrunnar, þannig að greiða þurfti að minnsta kosti 1,20 franka fyrir hverja evru.

Svissneska stjórnin segir þetta örþrífarað, og efnahagurinn þoli illa hve hátt frankinn hefur verið skráður.

Seðlabankinn í Sviss sagðist ætla að kaupa eins mikið af evrum og þarf til að halda þessu lágmarksgengi frankans og gerir sér vonir um að gengið eigi enn eftir að lækka.

Áður en tilkynnt var um þetta kostaði evran víðast hvar um það bil 1,10 franka, en á örskömmum tíma lækkaði gengi frankans þannig að greiða þurfti 1,204 franka fyrir evruna. Hér á landi lækkaði gengi frankans úr 1,47 krónum í 1,35 krónur, eða um 7,75 prósent. Þessum tíðindum var tekið fagnandi á mörkuðum í Sviss og styrktust svissnesk hlutabréf strax um 4,7 prósent.

Efnahagslíf Sviss er að stórum hluta byggt á útflutningi, meðal annars á súkkulaði og ostum, lyfjum, úrum, verkfærum og sérhæfðum vélbúnaði. - gb

FRANKINN OG EVRAN

ECONOMY COMFORT
Meiri þægindi, góð vinnuástaða, rafmagnsinnstunga fyrir tölvu.

ER ÞITT FYRIRTÆKI MEÐ SAMNING?

Fyrirtæki sem eru með samning við Icelandair njóta þess í hagkvæmari rekstri, betri tímanýtingu og ánægðara starfsfólki.

Hlunnindi sem fyrirtækjasamningur veitir:

- Sérstakur ferðaráðgjafi hefur umsjón með hverju fyrirtæki.
- Neyðarnúmer sem er opið allan sólarhringinn – alla daga ársins.
- Afsláttur sem býðst af fargjöldum til áfangastaða Icelandair.
- Nákvæmt viðskiptayfirlit á vefnum.

+ Allar nánari upplýsingar á www.icelandair.is/fyrirtaeki eða sendið fyrirspurnir á fyrirtaeki@icelandair.is

ICELANDAIR

125!ár af nýjungum

Stórstjarna Mercedes-Benz GLK

GLK 220 CDI er kraftmikill sportjeppi, sjálfskiptur, 170 hestöfl, dísil. Eyðir aðeins 6,7 á hundraðið í blönduðum akstri. Dráttargeta 2.000 kg. Ríkulega búinn með skynvæddu fjöðrunarkerfi (Agility Control) og 4MATIC fjórhjóladrifsbúnaði, leðurinnréttingu, álfelgum, heilsársdekkjum, dráttarbeisli og Bluetooth-búnaði, svo nokkuð sé nefnt.

Verð aðeins 8.790.000 kr.

Eigum bíla til afgreiðslu strax!

Mercedes-Benz
Aðeins það besta.

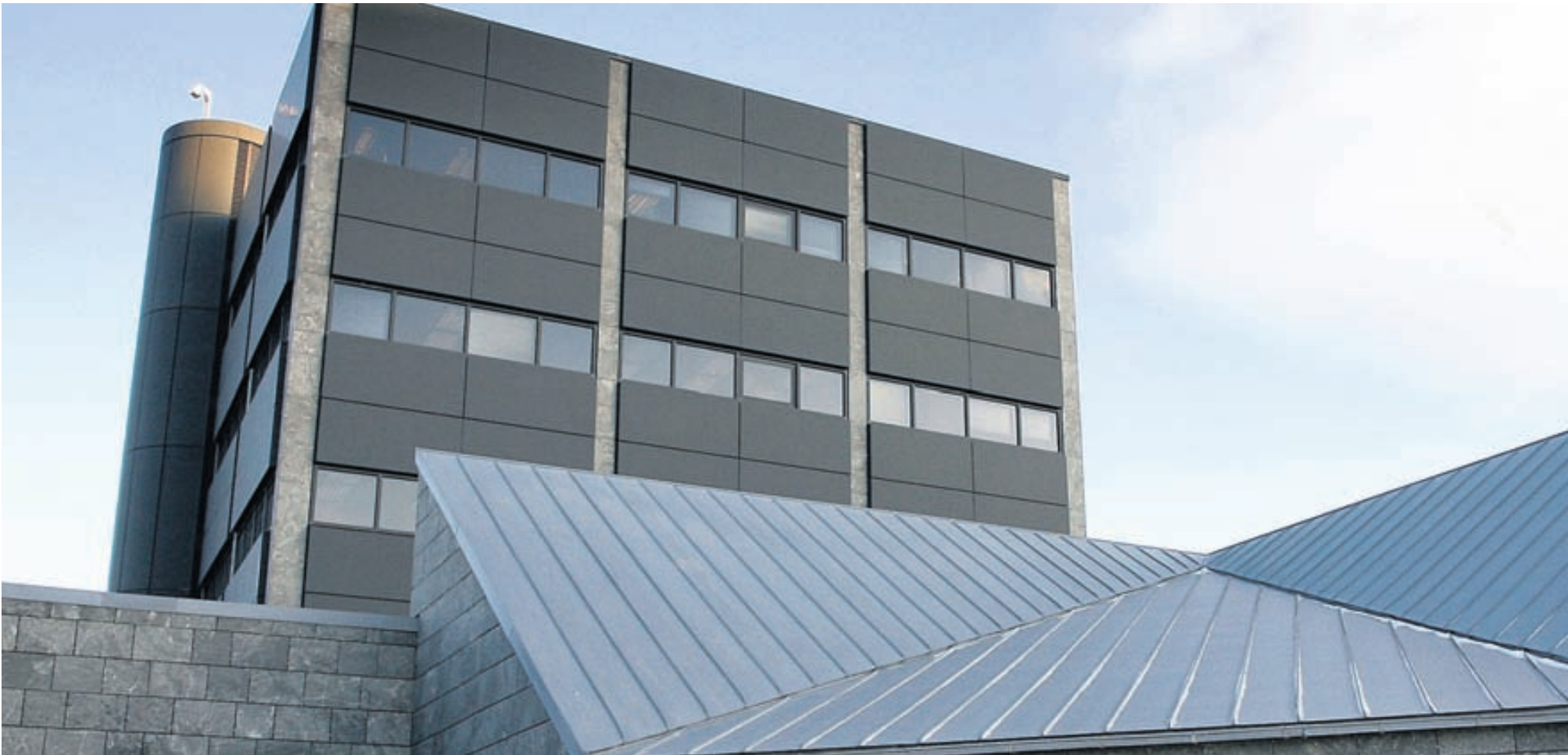

ASKJA · Krókhálsi 11 · 110 Reykjavík · Sími 590 2100 · askja.is
Viðurkenndur sölu- og þjónustuaðili Mercedes-Benz á Íslandi

Þú finnur „Mercedes-Benz Ísland“
á Facebook

mercedes-benz.is

Gjaldeyrishöft veitt en skaða hagkerfið til le

Frá því á haustmánuðum 2008 hefur íslenska hagkerfið verið lokað með gjaldeyrishöftum. Höftin veittu skjól til skamms tíma en valda skaða til lengri tíma. Nú reyna stjórnvöld að afnema höftin með sem minnstum tilkostnaði en skiptar skoðanir eru um áætlun stjórnvalda. *Magnús Þorlákur Lúðvíksson* skoðaði kosti og galla gjaldeyrishafta og umræðuna um afnámsáætlunina.

Flestir virðast vera sammála um að eitt mikilvægasta úrlausnarefnið í efnahagsmálum á Íslandi sé að afnema hér gjaldeyrishöft eins fljótt og auðið er. Höftin gáfu stjórnvöldum ráðrúm til að bregðast við bráðavanda bankahrunsins á sársaukaminni hátt en ella en valda hagkerfinu miklum skaða til lengri tíma. Þá getur reynst erfitt að afnema höft sem einu sinni eru komin á.

Losuð eins hratt og hægt er en ekki hraðar en það

Frá því að íslenska bankakerfið hrundi haustið 2008 hafa gjald-

eyrisviðskipti með íslensku krónuna verið takmörkuð. Fyrst um sinn beindi Seðlabankinn þeim tilmælum til íslenskra fjármálastofnana að takmarka sölu gjaldeyris við brýn viðskipti með vörur eða þjónustu. Í lok nóvember 2008 voru síðan settar reglur sem takmörkuðu verulega fjármagnshreyfingar á milli Íslands og annarra landa og gjaldeyrisviðskipti í tengslum við slíkar hreyfingar. Byggðu reglurnar á bráðabirgðalögum um gjaldeyrismál en samhliða var höftum á gjaldeyrisviðskipti vegna vöru- og þjónustuviðskipta aflétt.

Þar með var íslenska krónan komin í skjól hafta á ný og hefur

búið við tvöfalt gengi síðan; skráningu Seðlabankans og svokallað aflandsgengi sem er það gengi sem myndast í viðskiptum erlendra krónueigenda. Gjald-eyrishaftareglurnar hafa verið endurskoðaðar nokkrum sinnum síðan en veigamesta breytingin var gerð í október 2009 þegar eftirlit með gjaldeyrisviðskiptum var hert verulega. Bendir ýmislegt til þess að höftin hafi í raun ekki byrjað að virka sem skyldi fyrir en eftir þá breytingu.

Stuttu síðar voru fyrstu skrefin stigin í áttina að því að losa höftin. Byggðu þau á áætlun um afnám hafta sem lögð var fram í ágúst 2009. Var áætlunin unnin

Við finnum með þér
hagkvæmustu
lausnina á ræstingum
fyrirtækisins

Fáðu verðtilboð
554 6088

 Hreint
RÆSTING
– gerum betur í verði og verki
hreint@hreint.is • www.hreint.is

GJALDEYRISHÖFT Segja má að gjaldeyrishöftin hafi verið sett á til að milda höggið af bankahruninu. Nú ríður hins vegar á að losa höftin. FRÉTTABLAÐIÐ/GVA

SEÐLABANKINN Áætlan stjórnvalda um losun gjaldeyrishafta byggir á ótímasettum áföngum sem farið verður í að ákveðnum skilyrðum uppfylltum.
FRÉTTABLAÐIÐ/PIETUR

tu skjól engri tíma

af Seðlabankanum með tækni-
legri aðstoð frá Alþjóðagjaldeyrissjóðnum (AGS). Önnur og ólík áætlun um afnám haftanna var kynnt í mars á þessu ári og er nú unnið eftir henni. Meginmarkmið hennar er að afnema höftin í skrefum án þess að valda óstöðugleika á gjaldeyrismarkaði. Hún er því ekki tímasett heldur byggir á áföngum sem ráðist er í þegar ákveðin skilyrði eru uppfyllt. Hefur Már Guðmundsson seðlabankastjóri sagt að höftin verði losuð eins hratt og hægt er en ekki hraðar en það.

Í grófum dráttum má skipta áætluninni í tvennt. Fyrri áfanginn felst í aðgerðum til þess að lækka stöðu aflandskróna í höndum ópolinmóðra fjárfesta og beina þeim inn í íslenskt efnahagslíf. Seinni áfanginn snýst svo um losun hafta á almenn gjaldeyrissviðskipti.

Af hverju gjaldeyrishöft?

Gripið var til gjaldeyrishaftanna til að bregðast við hrúni krónunnar í kjölfar falls íslensku bankanna þegar alþjóðlega fjármálakreppan stóð sem hæst. Erlendir fjárfestar óttuðust um eignir sínar hér á landi og losuðu sig unnvörpum við eignir í íslenskum krónum. Flóttinn frá krónunni olli lækku á verði íslenskra eigna auk þess að blása út bæði gengistryggð og verðtryggð lán. Höftin gerðu Seðlabankanum einnig kleift að lækka vexti mun meira en hægt hefði verið að gera án hafta. Seðlabankinn hefði ella þurft að halda vöxtum háum til að reyna að stöðva fjármagnsflóttann sem hefði dýpkað kreppuna í kjölfar bankahrunsins. Þá gerðu höftin það að verkum að ríkissjóður gat fjármagnað sig

mjög ódýrt til skamms tíma þar sem fjárfestar lokuðust inni og hægt var að halda vöxtum lægri en ella. Það má því segja að höftin hafi verið sett á til að milda höggið af bankahruninu.

„Auðvitað var önnur leið hugsanleg, það er aldrei þannig að menn geti fullyrt um

„Þetta var ekki auðveld ákvörðun en það sem ég held að hafi gert útslagið er að ég hygg að án gjaldeyrishaftanna hefði sennilega verið erfitt að fá fyrirgreiðslu frá AGS. Það var ekki formlegt skilyrði en ég hygg að sjóðurinn hefði verið mjög hikandi að veita okkur aðstoð án þeirra með alla þá óvissu sem var til staðar.“

hvort þetta var nauðsynlegt eða ekki. Það er kannski best að lýsa því þannig að þetta hafi verið áhættuminnsta leiðin til þess að ná tókum á efnahagsmálunum,“ segir Arnór Sighvatsson aðstoðarseðlabankastjóri og bætir við: „Þetta var ekki auðveld ákvörðun en það sem ég held að hafi gert útslagið er að ég hygg að án gjaldeyrishaftanna hefði sennilega verið erfitt að fá fyrirgreiðslu frá AGS. Það var ekki formlegt skilyrði en ég hygg að sjóðurinn hefði verið mjög hikandi að veita okkur aðstoð án þeirra með alla þá óvissu sem var til staðar.“

Arnór segir að hugsanlega megi um málið á þann veg að þarna vegist á annars vegar umtalsverður skammtímaávinningur; meiri gengissstöðugleiki, hraðari hjöðnun verðbólgu, lægri vextir og auðveldari fjármögnun ríkissjóðs, og hins vegar langtíma-kostnaður. „Hvernig menn meta það svo þegar upp er staðið ræðst

Skoðanir á gjaldeyrishöftum breyst

Hagfræðingar eru ekki á einu máli um nytsemi gjaldeyrishafta og raunar hafa skoðanir á þeim breyst nokkuð með þróun skoðana í hagfræði síðustu áratugi. Gjaldyrishöft voru aleng á tímum Bretton Woods kerfisins sem komið var á fót eftir seinni heimsstyrjöld og átti að stuðla að stöðugleika í alþjóðafjármálakerfinu. Eftir að Bretton Woods kerfið leið undir lok upp úr 1970 og flest ríki létu gjaldmiðla sína fljóta varð meirihluti hagfræðinga fráhræfningur gjaldeyrishöftum. Voru þau almennt talin skaðleg og hvatti Alþjóðagjaldeyrissjóðurinn til að mynda mörg aðildarríki sín til að hverfa frá slíkum höftum. Í kjölfar fjármálakreppunnar í Asíu undir lok tíunda áratugar síðustu aldar komust loks margir aftur á þá skoðun að gjaldeyrishöft gætu verið nýtsamleg undir vissum kringumstæðum. Að lokum fór meira að segja AGS að taka undir þá skoðun eins og kom í ljós þegar Íslendingar settu sig í samband við sjóðinn haustið 2008.

PÁLL HARÐARSON

„Ég tel að höftin séu þegar farin að draga úr hagvexti á Íslandi. Það gleymist stundum að það umhverfi sem við búum atvinnulífínu hefur áhrif á hegðun. Við getum tekið sem dæmi að höftin veita fjármálakerfinu skjól. Nú eru komin nærri þrjú ár frá hrúni en enn hefur ekki verið greitt almennilega úr skuldavanda íslenskra fyrirtækja sem eru mörg hver undir stjórn fjármálafyrirtækja. Þetta hefði verið hægt að vinna miklu hraðar en það er ekkert sem þrýstir á um það. Ef bankarnir hins vegar vissu að það ætti að losa gjaldeyrishöftin eftir einhverja mánuði yrði þetta forgangsverkefni, það er alveg ljóst,“ segir Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar.

dálítið af því hversu lengi höftin verða og hversu hratt við getum afnumið þau,“ segir Arnór og bendir á að kostnaðurinn sé ekki jafn sýnilegur og ávinningurinn. Því lengri tími sem líður, því þyngra vegur þessi kostnaður.

Skaðsöm til lengri tíma

Þótt margir telji gjaldeyrishöft geta verið gagnleg við sérstakar aðstæður er það samt sem áður viðtekið skoðun að gjaldeyrishöft dragi úr hagkvæmni á svipaðan hátt og tollar á inn- og útflutning. Í grundvallaratriðum hindra höftin það að fjármunir séu nýttir þar sem þeirra er mest þörf.

Gjaldyrishöft valda því að innlendir fjármálamarkaður missir tengsl við alþjóðlega fjármálamarkaði. Þá getur vaxtamunur myndast sem býr til hvata fyrir fjárfesta til að fara í kring-

fyrirtæki úr landi gæti það verið okkur mjög dýrt,“ segir Orri Hauksson, framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins, og bætir við: „Loks bendi ég á eitt í viðbót sem er lítið rætt um. Við erum með eitt sterkasta lífeyrissjóðakerfi í heimi, kerfi sem byggir á uppsöfnuðum sjóðum á meðan flest ríki eru með gegnumstreymiskerfi þar sem vinnandi fólk borgar fyrir þá sem eldri eru. Okkar sjóðir eiga 2 þúsund milljarða en þar af er ansi stór hluti nú bundinn í skuldum ríkis og sveitarfélaga og það hlutfall er að aukast. Ég óttast að ef við verðum mikið lengur með þessi höft þá muni lífeyrissjóðirnir halda áfram að fjárfesta í eignum sem hafa einhvers konar endaaðhættu hjá hinu opinbera. Með svona stórt hlutfall af fjármagninu bundið hjá hinu opinberu er

þetta í raun orðið einhvers konar gegnumstreymiskerfi sem eru slæm skipti. Þá veldur þetta sjóðunum auðvitað skaða og sé sá skaði til dæmis 5 prósent þá er lífeyrissjóðakerfið að tapa 100 milljörðum.“

Páll Harðarson, forstjóri Kauphallarinnar, segir höftin einnig draga úr tiltrú á íslenska hagkerfinu þar sem þau sendi út þau skilaboð að eitthvað sé að íslensku hagkerfi. Þá séu fjárfestar ragir við að fjárfesta hér vegna tvöfalda gengisins.

Skiptar skoðanir um afnámsáætlunina

Áætlun stjórnvalda um afnám hafta byggir eins og áður segir á ótímasettum áföngum. Farið verður í hvern og einn að uppfylltum ákveðnum skilyrðum. Samþykkt hefur verið að framlengja gildi haftanna til ársins 2015 en það er ekki þar með sagt að þau verði ekki afnumin fyrir þann tíma. Þannig segist Arnór

ORRI HAUKSSON

„Þegar höft eru einu sinni komin á virðist vera mjög erfitt að taka þau af hvort sem það eru efnahagslegar eða sálfræðilegar ástæður fyrir því. Aðalatriðið var því að fyrst tekin var ákvörðun um að setja á höft var mikilvægt að sjá til þess að þau yrðu tekin fljótt af. Það hefur hins vegar ekki tekist,“ segir Orri Hauksson, framkvæmdastjóri Samtaka iðnaðarins.

ARNÓR SIGHVATSSON

„Ég er bjartsýnn á að þetta geti gengið nokkuð greitt fyrir sig. Ég hef engar áhyggjur af því að ekki verði hægt að losa höftin fyrir 2015. Ég tel það ekki koma til greina að framlengja þau aftur þannig að þau verða að hverfa fyrir þann tíma jafnvel þótt það kosti okkur einhverjar hreyfingar,“ segir Arnór Sighvatsson, aðstoðarseðlabankastjóri.

Sighvatsson ekki hafa áhyggjur af því að ekki verði hægt að afnema höftin fyrir þann tíma. Margir telja hins vegar of hægt ganga að afnema höftin og gagnrýna áætlunina fyrir að vera ekki nægilega markkviss.

„Ég hef gagnrýnt þessa áætlun á tveimur forsendum. Í fyrsta lagi hvílir öll aðferðafræðin á þeirri forsendu að gríðarlegt magn aflandskróna muni reyna að ryðjast út við fyrsta tækifæri sem gefst, á næstum hvaða gengi sem er. Staðreyndin er hins vegar sú að engin gögn styðja þessa fullyrðingu,“ segir Páll og heldur áfram: „Í öðru lagi tel ég aðferðafræðilega hönnunargalla vera á áætluninni. Þar set ég fyrst og fremst út á tvennt. Áætlunin er algjörlega ótímasett og ég veit ekki um nokkra ótímasetta áætlun sem er vænleg til árangurs. Svo eru viðmiðin sem stýra því hvernig farið verður úr einum áfanga í annan öll mjög óskýr. Talað er um mat Seðlabankans á hinu og þessu sem er óvíst hvað þýðir. Loks eru útboðin sem Seðlabankinn hefur haldið ekki til þess hönnuð að afla eins mikilla upplýsinga og hægt er á eins skömmum tíma og hægt er. Við erum nefnilega ekki að fá upplýsingar um hvað öðrum krónueigendum en aflandskrónueigendum finnst.“

Orri Hauksson talar á svipuðum nótum og segist efins um að skynsamlegt hafi verið á sínum tíma að koma þeim á. „Það er auðvitað ekki verið að finna upp hjólið hérna.“

Þjóðir hafa áður farið út úr höftum og með hliðsjón af því finnst mér vanta inn í þessa áætlun einhverjar tímasetningar og skuldbindingar um að farið verði eftir þessu plani. Þarna er einfaldlega lýst almennt að gera eigi þetta og hitt og að það verði bara gert á einhverju tempói,“ segir Orri og bætir við: „Það er síðan verið að gefa sér ákveðna lykilorð forsendu um að til séu hundruð milljarða aflandskróna sem vilji strax rjúka út.“

Þessi forsenda hefur hins vegar hvorki verið prófuð né sönnuð og raunar hafa gjaldeyrisskipti Seðlabankans bent til þess að þessir fjárfestar séu ekki svona ópolinmóðir.“

GAMLA MYNDIN

GÆGIST INN UM GLUGGAN Útvegsspilið, sem sést í glugganum, naut mikilla vinsælda hér á landi um árabíl. MYND/LJÓSMYNDASAFN REYKJAVÍKUR

Útvegsspilið heillar ungan mann

Á gömlu myndinni að þessu sinni má sjá ungan dreng skoða í búðarglugga þar sem Útvegsspilið er í forgrunni. Myndin er tekin í aðdraganda jólaanna 1977 þegar spilið var nýkomið út, en það var eitt af allra fyrstu alíslensku borðspilunum.

Það vakti enda mikla lukku, seldist vel og var fádæma vinsælt meðal ungra og aldinna. Haukur Halldórsson, Jón Jónsson og Tómas Tómasson hönnuðu spilið, en megintakmarkið í spiliinu var að koma sér upp útgerð og

fiskvinnslu til útflutnings sjávarafurða.

Þrátt fyrir að gríðarleg gróska hafi verið í þessum geira síðustu ár og fjölmörg íslensk spil komi út fyrir hverja jólavertíð hefur enginn þó látið af því verða að gefa út uppfærða útgáfu af Útvegsspilinu. Fiskveiðistjórnunarkerfið hefur enda tekið miklum breytingum og hætt við því að slettast myndi upp á vinskapi víða ef sest yrði niður við slíkt spil, enda fá málefni jafn umdeild þessi misserin. -þj

FYRIRTÆKIÐ

Yoyo tók markaðinn með trompi

Óhætt er að segja að ísbúðin Yoyo hafi komið með miklum látum inn á markaðinn, en réttu ári frá stofnun hefur vegur hennar vaxið stöðugt og nýlega var önnur búð opnuð við Egilsgötu í Reykjavík. Þá er fyrsta sérleyfisbúðin farin af stað í útlöndum og sér ekki fyrir endann á þeirri þróun.

Í Yoyo geta viðskiptavinir afgreitt sig sjálfir um jógúrtís og valið milli fjölda bragðtegunda.

Bræðurnir Ásgeir Ingi og Kristján Ingvi Einarssynir fara fyrir rekstrinum, sem er sannkallað fjölskyldufyrirtæki að sögn Ásgeirs.

„Við erum öll í þessu, og raunar voru það foreldrar okkar sem stungu upp á því við okkur að fara út í svona rekstur eftir að hafa séð svipaða búð í Flórída.“

Ásgeir segir að margt hafi orðið til að kveikja áhuga þeirra á að láta slag standa. „Okkur fannst að þetta gæti orðið sniðugt. Sérstaklega sjálfsafgreiðsluformið, en þetta var líka tækifæri til að skapa sérstöðu á markaðinum með hollum og fjölbreyttum ís. Þannig að við stukkum bara á þetta.“

Nokkur tími leið þó þar til fyrri búðin opnaði á Nýbýlavegi, en á meðal þess sem þurfti að gera var að ná tökum á ísgerðinni.

„Við vorum með mjólkurfræðing með okkur í þróunarvinnunni til að byrja með á meðan við vorum að fullkomna ísinn, en við gerum allan okkar ís í

VIÐ BORDIÐ Ásgeir Ingi Einarsson rekur, í félagi við bróður sinn Kristján Ingva, ísbúðir undir nafninu Yoyo. Á fyrsta starfsári sínu hafa þeir þegar opnað aðra búð hér á landi og sérleyfisbúð var opnuð fyrir skemmstu í Ríga í Lettlandi. FRÉTTABLAÐIÐ/HAG

búðunum, sem er bæði hagstæðara og markar okkur sérstöðu.“

Ásgeir segir kynningu og markaðssetningu hafa gengið vel og það sé að miklu leyti því að þakka að þeir séu með hæfileikaríkt fólk með sér og það borgi sig alltaf.

Mikið stendur enn til hjá Yoyo þó að margt hafi þegar áunnist. Til dæmis var fyrsta sérleyfisbúðin opnuð erlendis fyrir

skemmstu, í Ríga í Lettlandi.

„Það hefur gengið mjög vel hjá þeim og allt vitlaust að gera,“ segir Ásgeir. „Þeir leituðu til okkar um að fá að opna Yoyobúðir úti og stefna á að opna alls fimmtán búðir í Eystrasaltslöndunum á komandi árum.“

Nú segir Ásgeir að þau hjá Yoyo ætli að staldra við eftir sumarörsina, líta yfir síðasta ár og marka svo næstu skref. -þj

Til leigu eða sölu

Skrifstofuhúsnæði á besta stað í Reykjavík

Um er að ræða skrifstofuhúsnæði á fjórum hæðum að Rauðarárstíg 27.

1. hæð samtals 467 fm.
2. hæð samtals 479 fm.
3. hæð samtals 479 fm.

4. hæð samtals 479 fm. Gott aðgengi og næg bílastæði.

Nánari upplýsingar eru veittar í síma 692 2323 eða 692 0900.

SHIFT_the way you move

(Ó)VENJULEGA TÝPAN

TIL AFGREIÐSLU
STRAX

NISSAN JUKE

Viltu eiga alveg eins bíl og nágranninn? Finnst þér gaman að villast á bílum á bílastæðinu í Kringlunni? Hélt ekki. Juke fer sínar eigin leiðir, hinir elta hjörðina.

www.nissan.is

Sjálfskiptur

5 dyra

1600 cc

Meðaleyðsla 6,3 l/100 km

Verð **3.990 þús. kr.**

BANKAHÓLFID

Mannkyni fjölgað

Hagfræðingurinn Ásdís Kristjánsdóttir, forstöðumaður greiningardeildar Arion banka, er barnshafandi og er hún sett 11. október næstkomandi. Gangi allt að óskum stefnir hún á fara í fæðingarorlof í enda mánaðar og vera frá í hálf ár. Tveir karlmenn taka við stýrinu á meðan Ásdís er í orlofi; Hallgrímur Björnsson verður ábyrgðarmaður yfir fyrirtækjagreiðingunni og Þorbjörn Atli Sveinsson mun hafa umsjón með efnahagsgreiningu. Fyrir á Ásdís þriggja ára tvíbura, stráka og stelpu, með manni sínum, verkfræðingnum Agnari Tómasi Möller, starfsmanni og einum eigendum fjármála fyrirtækisins GAMMA.

Eitt lítið hjá ASÍ

Ásdís er síður en svo eini hagfræðingurinn sem fjölgar mannkyni um þessar. Henný Hinz, hagfræðingur hjá Alþýðusambandi Íslands (ASÍ), á von á sér síðla í nóvember. Fyrir á Henný þrjú börn með manni sínum, Kristjáni Geir Péturssyni lögfræðingi.

Fleiri ferðast

Verðlag hefur verið að hækka hér á landi þó nokkuð umfram það sem gerst hefur í öðrum löndum, eða um 3,9 prósent frá áramótum, að því er fram kemur í Morgunkorni Greiningar Íslandsbanka. Þetta helst nokkuð í hendur við tölur Ferðamálastofu um brottfarir Íslendinga um Leifsstöð, sem benda til að æ fleiri Frónbúar láti undan útþrásinni. Frá áramótum hafa rétt rúmlega 195 þúsund Íslendingar kvatt landið í skemmri eða lengri tíma. Það er 21 prósent aukning á milli ára. Greining Íslandsbanka benti á það í fyrradag að þetta væri svipaður fjöldi og árið 2004.

10,2 milljarða hagnaður varð á rekstri Arion banka á fyrri helmingi ársins.

102.000 erlendir ferðamenn komu til landsins í ágúst.

2 starfsmenn eru eftir hjá Sögu fjárfestingarbanka.

Lattu okkur skemmta þér í 56 tíma á dag!

25 ára afmælisveisla Stöðvar 2 heldur áfram í allan vetur með glæsilegri dagskrá þar sem allir finna eitthvað skemmtilegt við sitt hæfi: Metnaðarfullt innlent efni, vinsælustu erlendu þættina og vandað talsett barnaefni auk meira en 200 úrvalsmýnda á Stöð 2 Bíó í hverjum mánuði. Og í september byrjar fjöldi nýrra þátta; ekki síst Spaugstofan og X-Factor með Simon Cowell o.fl. o.fl.

Þú færð meira
Já þú færð svo sannarlega meira fyrir peningana með áskrift að Stöð 2 því Stöð 2 Extra, Stöð 2 Bíó og plúsrásirnar fylgja frítt með - svo nú getur þú valið úr um 56 klukkustundum* af frábæru sjónvarpsefni á hverjum einasta sólarhring! Og Vildartilboð til áskrifenda geta sparað meira en greitt er í áskrift.

Boðgreiðslutilboð VISA
Ef þú gerist áskrifandi og greiðir með VISA kreditkortinu færðu allt að 30% afslátt.
10% aukaafsláttur í þrjá mánuði.
12 vinsælustu fjölvarpsstöðvarnar fylgja frítt með fyrsta mánuðinn.
Gildir til 3. október.

ÞAD ER ÓDÝRARA AÐ SKEMMTA SÉR HEIMA

VILDARÁSKRIFT AÐ STÖÐ 2 INNIHELDUR **BÍÓ** **EXTRA** **EXTRA** AUK STIGVAXANDI AFSLÁTTAR.

512 5100 | STOD2.IS | VERSLANIR VODAFONE | VERSLANIR OG ÞJÓNUSTUVER SÍMANS 800 7000

HTH SETTU ÞAÐ SAMAN HTH

HAGKVÆMAR LAUSNIR

20% AFSLÁTTUR

Af hverju að borga meira?

ELDHÚSINNRETTINGAR

BAÐINNRETTINGAR

ÞVOTTAHÚSINNRETTINGAR

FATASKÁPAR

TIL Á LAGER

ORMSSON

LÁGMÚLA 8 · SÍMAR: 530-2819 & 530-2821

AKUREYRI · Sími 461 5003 / AKRANES · Sími 431 3333

Nú mánaða vaxtalausar raðgreiðslur í boði!